

— „**Kres**“ 4. štev. (v Celovci) obsega: Arabela. Roman. Spisala Pavlina Pajkova. (Dalje. — Pesni mladeniške ljubezni. A. Pin. — Na višavi. Povest. Spisal Anton Koder. — Pevec. Mirko. — Ponočna Ježa. Balada. Mirko. — Narodne pripovedke. Priobčuje Mat. Valjavec. — Rjavost žita. Spisal M. Čilenšek. — O narodnih pesnih koroških Slovencev. Spisal J. Scheinigg. (Dalje.) — Dahovina. Spisal M. Sila. — Solva. Davorin Trstenjak. — Drobnosti. — „Kres“ izhaja v mesečnih zvezkih na 3—4 polah začetkom vsakega meseca; velja 4 gl. na leto, 2 gl. na pol leta in se tudi lahko po snopičih à 40 kr. v knjigarnah kupuje. — Tudi letnik 1882, 1883 in 1884 se še dobi in sicer po 3 gl.

— „**Ljudska knjižnica**“, katere prideta vsak mesec dva snopiča (po 4 pole) na svetlo (v Mariboru, v Leonovi tiskarni), je užé 6krat izšla in obsega dobro izbrano tvarino za prosto ljudstvo in odraslo mladino. Stane za vse leto 1 gl. 70 kr.

— „**Slovstvena zgodovina v slovenski ljudski šoli**“, spisal Janko Leban (Gradimir), ljudski učitelj; ponatis iz „Uč. Tov.“ dobiva se v Milic-evi tiskarni posebej, in stane 25 kr., pod križnim zavrtkom 5 kr. več, to je: 30 kr. — Priporočamo jo tedaj učiteljem in učencem!

— „**Gragja za istoriju Dubrovačke pedagogije**“, sakupio Vicko Adamovič, Sa 9. slika. (Izdano u korist Gunduličeva spomenika.) Zagreb 1885. Naklada hrv. pedagog. - književnoga zbora. (Širiteljima narodne prosvjete pučkijem učiteljima Odovud i Odonud Velebita u znak iskrenoga poštovanja i kolegijalnosti pisac.) Ta prezanimljiva povest hrv. šolstva začénu se 656. l. in se sluje do 1800. l. Tvarina je krasno izbrana in umljivo pisana. Slike so kaj žive in obsegu primerne. Priporočamo to lepo knjigo tudi slovenskim učiteljem. Stane 1 gl. 20 kr.

D o p i s i.

Iz Komena v Sežanskem okraji*, v 10. dan aprila. (Predkonference, učitelji-dopisniki.) Znano je čitateljem »Učit. Tovarisa«, da je ministerstvo za uk in bogočastje izdalo ukaz vsem deželnim šolskim svetom, naj bi se v bodočih okraj. učit. konferencah pretuhtali in prešetarili učni načrti za realije. — Vseled tega je naš deželni šolski svét v Trstu doposlal vsem okrajnim šolskim svetom ukaz v tem smislu. Naš okrajni šolski svét je pa naložil g. okrajnemu nadzorniku Sinkoviču nalog, naj z bolj uvežbanimi učitelji našega okraja sestavi enketo, koja bi v posebnih predkonferencah sestavljala podrobni načrt za realije (zemljepisje, zgodovino, prirodopisje in prirodoslovje). G. nadzornik S. je tedaj povabil v enketo sledeče učitelje: gg. Jož. Trampuž-a (Kostanjevica), Fr. Tomšič-a (Nabrežina), Ant. Benigar-a (Tomaj), J. Hrovatin-a in M. Kanté (Sežana) in Ant. Leban-a (Komen). Prva dva sestavljata načrt za enorazrednice, tretji za dvo- in zadnji trije za čveterorazrednice. (Trirazrednic ni v našem okraji.) Do sedaj smo imeli pod predsedništvom g. nadzornika Sinkoviča tri konference, t. j. 26. marcija od 2. do 5. popoldné v Sežani in včeraj (9. aprila) od 8½ do 12 pred- in od 2 do 5½ popoldné v Nabrežini. Konečno bode še seja dné 30. t. m. v Sežani. — Ta odsek, ozir. predkonferenca, bode v prihodnji okraj. učit. konferenciji (bajé prve dni junija) izdelane načrte predložila. Okraj. konferenca bode imela zadačo to delo pretuhtati in prestudirati. Načrti se potem odposljejo po okr. šolsk. svétu deželnemu šol. svétu v Trst, in od tam naučnemu ministerstvu v potrjenje. — Omeniti še morem, da se načrti sestavljajo v Kehrovem smislu, kakor pravi Niedergesäss na strani 48. v svoji »Spec. Methodik-i«: »Ein Minimum, welches sicher erreicht wird, ist jedenfalls viel besser, als ein Maximum, das nur prunkvoll auf dem Papiere steht«.

Še nekaj. — Vaju sicer nisem prijéti za peró, kadar se drugi tepó, a za sedaj naj bode, morda bo kaj pomagalo. In ako ne bode pomagalo, vsaj imel bodem dobro zavest, da sem pomagati hotel. Tedaj na dan!

V zadnjem času so se jeli neki gg. učitelji v »Edinosti« in »Soči« kavšati zaradi razširjevanja ljudskih šol in zaradi »naučnega« celodnevnega pouka i. t. d. To je žalostno, da učitelji kaj takega počenjajo. Res je, da prava kritika je véasih potrebna, a — ako že kritika mora biti — naj se vrši vselej v strokovnjaškem (pedagogičnem) listu. Grdó je, da se gg. tovariši v političnih listih lasajo, ter prouzročevajo mej národom posmeh sebi in našemu šolstvu na kvar. — Nehajte tedaj enkrat v neplodnim dopisovanjem; ako se pa vam nadaljno dopisovanje v navedeni zadevi umestno zdí, pišite v pedagogične liste. Tamkej »brusite uma svitile meče!« Gg. uredniki Vam radi odprejo predale svojih listov. Kaj ne g. urednik? — Tedaj: Videant consules! — **)

A. L.

*) Komen je tudi na Štajerskem. Pis.

**) Res je, da učitelji še vse premalo podpiramo svoje liste. Bodimo tù vsaj nekoliko sebični! Uredn.

Z Gorenjskega. »Šibe, šibe ni!« Tako dan danes marsikateri učitelj toži mej nepokornimi in razuzdanimi učenci v šoli. Užé stari Grki so imeli pregovor: »Kogar so bogovi črtili, učitelja so naredili.« Ta pregovor se dan danes zopet nekako uresničuje. Nerodna mladina vedoča, da učitelj v šoli ne sme seči po šibi, mu tedaj nagaja in nagaja, da nikoli tega. Res bode užé tako daleč prišlo, da se bode mogel učitelj učencev bati, in razuzdani dečki bodo gospodarili po šoli. Pri šolskem ustrahovanji godi se tako kakor pri zapravljuvcu: »enkrat z bitom, drugo s psom.« V stari šoli je bilo res preveč (včasih tudi neprimernih) telesnih kazni, recimo: lasanja, uhanja, ploskanja, klečanja na ojestrem polenu in na ajdi i. t. d., zdaj pa — v novi šoli — je učitelj brez vse pomoči, in neubogljiva mladina (posebno pri slabi domači vzgoji) učitelju čez glavo raste in tudi starišem dela preglavico. Prigodilo se je tu v nekem kraju, da je mati vdova prišla k učitelju in mu s solzami v očeh tožila svojega 13. letnega sina, kateri se ji užé zoperstavlja in jo celó udariti hoče, če ga zavrača. — Taki nepokorni dečki postajajo bolj in bolj surovi tepci, žganjarji, rogovileži in — pozneje hudodelci, ki jih mora ječa pokoriti. Učitelji gotovo da ne hrepenimo po tistih časih, ko se je v šoli »čez in čez« udrihalo, a brez pomoči pri ustrahovanji pa težko shajamo. Naj bi nam pri tem pomagale vse šolske in druge oblasti, posebno pa še domača očetova hiša. Sicer bomo vedno bolj čutili, da »šibe, šibe ni!«

Iz Ljubljane. K preizkušnji učiteljske sposobnosti, ki se je začéjala v 13. dan t. m., se je oglasilo 21 učiteljev in 9 učiteljic, in sicer gg.: Avg. Arselin, zač. učit. v Dupljah na Gorenjskem; Karol Benedik, zač. učit. v Lidinah; Mihael Bregant, zač. učit. v Selcah; Jurij Erker, zač. učit. v Morovici; Jurij Erker, št., zač. učit. v Polomu; Robert Erblisch, uč. v Waldherjevem zavodu v Ljubljani; Fran Galè, zač. učit. pri Sv. Jakobu na Savi; Janez Hočevar, zač. uč. v Jesenicah; Fran Kalan, pom. učit. na Zgornji Sušici; Anton Kadunec, zač. uč. v Hinjah; Jan. Krulec, pom. učit. na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani; Tom. Petrovec, zač. učit. v Čemšeniku; Peter Pogačnik, zač. učit. v Besnici; Ign. Zupan, zač. podučit. pri Sv. Lovrencu na Štajerskem; Ludv. Štiasny, zač. učit. v Kameniku; Avg. Stefančič, zač. učit. v Kameniku; Jan. Toman, zač. učit. v Šmartinem pri Litiji; Jan. Tomazič, zač. učit. v Nevljah; Ign. Tramè, zač. učit. v Kameniku; Jan. Vogelnik, zač. učit. v Idriji; Jos. Windisch, zač. učit. v Oseku na Kočevskem; gospodičine: Kat. Droll, zač. učit. pri Sv. Petru pri Novem Mestu; Mar. Mihel, zač. učit. v Mokronogu; Janja Miklavčič, podučit. v Lipalejvesi na Koroškem; Sof. Podkrajšek, zač. učit. v Trnovem; Ana Pour, zač. učit. v Moravčah; Ana Rizzioli, zač. učit. v Vremu; Dor. Rupreht, učit. kand. v Ljubljani; Ana Šmidinger, zač. učit. v Šent-Jarnej; Franja Šmitik, zač. učit. na Boh. Bistrici.

— Slovenski otročji vrt (zabavišče) se ne bode mogel otvoriti užé v 1. dan maja t. l., kakor je določil mestni odbor in sicer zato ne, ker se ne more dobiti zaj primernih prostorov in stanovanj. V seji mestnega odbora v 7. dan t. m. se je sklenilo, da naj magistrat vendar še dalje pozveduje, da se za otročje zabavišče dobí primerni prostor. Tukajšnji nemški šolski list pravi, da bi mestni odbor še dolgo ne bil mislil na napravo srenjskega otročjega vrta, ko bi se ne bil ustanovil nemški otročji vrt, za katerega pa davkoplačevalcem ni treba nič plačevati. Nemški otročji vrt zasadil bode tedaj slovensko otročje zabavišče. Tudi prav!

— »Deutscher Schulverein« ima zdaj (po »Mittheilungen«) krajnih skupin na Dunaji 10, v Spodnjem Avstrijskem 129, na Zgornjem Avstrijskem 54, v Solnograškem 7, na Štajerskem 87, na Koroškem 40, na Kranjskem 5, v Gorici 1, v Trstu 1, na Tirolskem in Predaljskem 16, na Češkem 407, na Moravskem 122, na Sleskem 42, v Bukovini 2, vkup 923 krajnih skupin. Šole so se ustanovljale in podpirale v 88 krajih, in sicer v 42. krajih na Češkem, v 12. na Moravskem, v 6. na Sleskem, v 2. v Galiciji, v 8. na Štajerskem, v 9. na Koroškem, v 8. na Kranjskem, v 4. na Tirolskem in v 1. na Spodnjem Avstrijskem. — To krepko delovanje naj bi naša domača društva, posebno »Národna Šola«, resno posnemala.

— Predavanje o električni razsvitljavi na korist »Nár. Šoli« je preteč. nedelje g. profesor A. Senekovič ponavljal. »Nár. Šola« je tedaj zopet za nekoliko goldinarjev bogatejša. Hvala domoljubnemu gosp. profesorju!

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Gosp. Alojzij Kecel, zač. učitelj v Ihanu, je za trdno postavljen. — Gosp. Toman Janéz, učitelj v Šmartinem pri Litiji, in gosp. Blejec Luka, učitelj v Hotiču sta menjala s službama. — Gosp. J. Perko, potrjeni učiteljski pripravnik, je II. učitelj na Mirni. — Č. M. Jozefa Vohinec, učiteljica v znotranji šoli v nunskem samostanu v Škofjiloki, je zaradi bolehnosti odstopila, in na nje mesto vstopila je samostan. kandidatinja učiteljica gspđ. Alfonza Šusteršič.